

ΛΕΛΛΟΣ Π. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ Δ.Ε.Π.Ε.

ΜΕΓΑΡΟ ΣΙΑΝΤΕΚΛΑΙΡ
2 ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΥΛΗ, 9ος ΟΡΟΦΟΣ
ΛΕΥΚΩΣΙΑ 1096 ΚΥΠΡΟΣ
Τ.Θ. 21646, CY1511 ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΤΗΛ: +357 22676060
ΦΑΞ: +357 22676061
EMAIL: info@ldlaw.com.cy
WEB: www.ldlaw.com.cy

Επιτροπή Αλήθειας για τη Κύπρο: Νομικά, κοινωνιολογικά και πολιτικά ζητήματα

Η Νομική Βάση μιας Επιτροπής Αλήθειας

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Επιλέγουμε Αλήθεια ή Δικαιοσύνη;

Παραδοσιακή Δικαιοσύνη ή Δικαιοσύνη Αποκατάστασης (restorative);

ΛΥΣΗ

Γεγονότα, ανάληψη ευθύνης, μεταμέλεια και τιμωρία.

Μεταβατική (transitional) Δικαιοσύνη.

Θέματα: Περιουσιών, τραυματισμών, αγνοουμένων και θανάτων.

ΘΕΜΑ

Αγνοούμενοι - Ανθρωπιστικό Θέμα – Δικαιοκοινωνικό Επίπεδο.

1508 Ε/Κ και 493 Τ/Κ από 1963, 520 Ε/Κ και 181 Τ/Κ ταυτοποιήσεις.

Πώς θα τους βρούμε; Ανάγκη πληροφοριών – εκκλήσεις ηγετών.

Θέμα χρόνου, όμως ο θάνατος δεν επιλύει το πρόβλημα.

ΒΑΣΗ

Δικαίωμα συγγενών για Αλήθεια. Υποχρέωση Κράτους να την αποκαλύψει.

Truth Now Cyprus NGO, www.truthnowcyprus.org

988 Ε/Κ και 312 Τ/Κ ακόμη αγνοούνται. Τι θα πούμε στους συγγενείς;

Δικαιοκοινωνικό θέμα – Πρώτα όμως εξέταση Μονοκοινωνικά:

Nora Atlas – Νεκροταφείο Μαρτύρων – Κωνσταντίνου και Ελένης – Ομαδικοί τάφοι.

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΔΕΑ (Διερευνητική Επιτροπή Αγνοουμένων), <http://www.cmp-cyprus.org>

Όροι εντολής 1981 (ίδια πίσω), Γενική Συνέλευση ΟΗΕ.

Συμφωνία ηγετών 1997 για ανταλλαγή πληροφοριών.

2001 Δημοσιοποίηση καταλόγου Ε/Κ Αγνοουμένων. 2006 πρώτες εκταφές.

ΔΕΑ έφθασε στα όρια της. Defacto ασυλία από Γενικό Εισαγγελέα.

Θεσμοθέτηση ασυλίας, για Ποινικές και Αστικές διαδικασίες;

Δήλωση Αλήθειας, ανάληψη ευθύνης και μεταμέλειας, ανταλλάσσεται με ασυλία;

Νότιος Αφρική και 40 άλλες τόσες χώρες πχ Κολομβία.

Τροποποίηση των όρων εντολής από Γενική Συνέλευση: (α) Όνομα, (β) Πρόσβαση παντού στην Κύπρο, (γ) Διαπίστωση γεγονότων χωρίς απόδοση ευθύνης.

Τροποποίηση του περί Αποδείξεως Νόμο, ΚΕΦ.9. Μαρτυρία αυτή μη αποδεκτή σε αστικές και ποινικές υποθέσεις. Πιστοποιητικό από την Επιτροπή Αλήθειας.

**ΑΠΟΖΗ-
ΜΙΩΣΗ**

4^η Διακρατική Κύπρος ν Τουρκίας 12/05/2014. €30εκ για 1456 Ε/Κ συγγενείς.

Πρόταση από Κυπριακή Δημοκρατία - €20,000 για συγγενείς, 502 Τ/Κ - €10εκ;

**ΑΝΑΓΚΗ
ΣΥΖΗΤΗ-
ΣΗΣ**

Συναισθηματικό – Κοινωνικό – Πολιτικό Θέμα. Ανάγκη Κουλτούρας Λύσης.

Αναβάθμιση ΔΕΑ σε Επιτροπή Αλήθειας.

Δημιουργία Μνημείου του Αγνώστου Θύματος.

ΕΡΩΤΗΣΗ Εσείς τώρα, είστε μέρος της λύσης ή του προβλήματος;

Λευκωσία, 20.02.2017
Πανεπιστήμιο Κύπρου

Αχιλλέας Δημητριάδης
Δικηγόρος

ΟΡΟΙ ΕΝΤΟΛΗΣ

Ίδρυση της Διερευνητικής Επιτροπής για τους Αγνοούμενους στην Κύπρο

1. Να συσταθεί αμέσως Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοούμενους αποτελούμενη από τρία Μέλη. Η Ελληνική Κυπριακή και η Τουρκική Κυπριακή πλευρά θα διορίσουν εκάστη ένα ανθρωπιστικό πρόσωπο στην Επιτροπή. Το Τρίτο Μέλος θα είναι αξιωματικός επιλεγμένος από τη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού για το σκοπό αυτό και διοριζόμενος με τη συγκατάθεση αμφοτέρων των πλευρών από τον Γενικό Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών.
2. Οι αποφάσεις της Επιτροπής θα λαμβάνονται καθ' ομοφωνία στην έκταση που είναι δυνατό. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των Εκπροσώπων των δύο πλευρών, το Τρίτο Μέλος θα συμβουλευτείται αμφοτέρους με επιδίωξη την προσέγγιση των απόψεων τους και την επίτευξη ομοφωνίας.
3. Έκαστο Μέλος της Επιτροπής δύναται να βοηθείται από δύο το πολύ Βοηθούς ως είναι ανάγκη. Δε θα συμμετάσχουν στις διαβουλεύσεις ή διερευνητική εργασία της Επιτροπής άλλα πρόσωπα. Ουδέν πρόσωπο ευθέως ενδιαφερόμενο για το θέμα των αγνοουμένων δύναται να διοριστεί ως βοηθός. Η Επιτροπή δε θα ζητήσει εξωτερική ειδήμονα βοήθεια.
4. Η Επιτροπή δεν θα έχει Πρόεδρο αλλά οι συνεδρίες θα διευθύνονται από τα Μέλη για περίοδο διαρκούσα ένα μήνα: πρώτος διευθύνων θα είναι ο αξιωματούχος της Διεθνούς Επιτροπής του Ερυθρού Σταυρού, ακολουθούμενος από τον Τούρκο Κύπριο Εκπρόσωπο ή τον Έλληνα Κύπριο Εκπρόσωπο, ως θα αποφασισθεί κατά την πρώτη συνεδρία με κλήρο.
5. Τα τρία Μέλη της Επιτροπής θα συνέλθουν αμέσως και θα συνεχίσουν σε τακτικά οριζόμενες συνόδους για όσο χρόνο χρειάζεται.
6. Όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη θα συνεργασθούν με την Επιτροπή για να διασφαλίσουν πρόσβαση ανά τη νήσο για τη διερευνητική εργασία της Επιτροπής.
7. Η Επιτροπή θα επιλαμβάνεται υποθέσεων προσώπων καταγγελλομένων ως εξαφανισθέντων στις διακοινοτικές συγκρούσεις καθώς και στα γεγονότα του Ιουλίου 1974 και μετέπειτα.
8. Η σειρά της διερεύνησης των υποθέσεων θα αποφασισθεί από την Επιτροπή, αλλά συμφωνείται ότι η πρώτη υπόθεση προς διερεύνηση θα κατατεθεί από τον Τούρκο Κύπριο Εκπρόσωπο στη Διερευνητική Επιτροπή. Αυτή θα ακολουθηθεί από υπόθεση που θα κατατεθεί από τον Έλληνα Κύπριο Εκπρόσωπο. Οι έρευνες θα διεξάγονται εκ περιτροπής στην έκταση που απαιτείται μέχρις ότου να εξετασθούν όλες οι υποθέσεις.
9. Όλη η διαδικασία και αποτελέσματα των ερευνών της Επιτροπής θα είναι αυστηρώς εμπιστευτικά. Οιαδήποτε παραβίαση του κανόνα αυτού θα ήθελε θέσει το έργο της Επιτροπής σε κίνδυνο.
10. Η Επιτροπή θα αποφασίζει κατά πόσο θα εκδίδει δημόσιες δηλώσεις ή εκθέσεις.
11. Η Επιτροπή δε θα επιχειρήσει να αποδώσει ευθύνη για τους θανάτους οιαδήποτε αγνοουμένων ή να ερευνήσει την αιτία τέτοιων θανάτων.
12. Ουδεμία εκταφή θα λάβει χώρα υπό την αιγίδα της Επιτροπής. Η Επιτροπή δύναται να διαβιβάσει παρακλήσεις για εκταφή στη Διεθνή Επιτροπή του Ερυθρού Σταυρού.
13. Η Επιτροπή θα καταβάλει τις καλύτερες δυνατές προσπάθειες να συντάξει περιεκτικούς καταλόγους αγνοουμένων αμφοτέρων των κοινοτήτων, καθορίζοντας ως εικός κατά πόσον εντοπίζονται στη ζωή ή απέθαναν και σε περίπτωση θανάτου τον χρόνο του θανάτου κατά προσέγγιση.

TERMS OF REFERENCE

Establishment of the Truth Committee on Missing Persons in Cyprus

1. A Truth committee on missing persons in Cyprus hereinafter "committee" will be formed immediately consisting of three members. The Greek Cypriot and Turkish Cypriot sides will each appoint one humanitarian person to the committee. The third member will be an official selected by the ICRC for that purpose with the agreement of both sides and appointed by the Secretary-General of the United Nations. The committee may take over and continue the work of the Committee on Missing Persons in Cyprus.
2. The decisions of the committee will be taken by consensus to the extent possible. In the event of disagreement between the representatives of the two sides, the third member shall consult both of them with a view to bringing their views together and reaching a consensus.
3. Each of the committee members can be assisted by up to two staff assistants as necessary. No other persons will participate in the deliberations or investigative work of the committee. No person directly involved with the issue of missing persons may be appointed as staff assistant. The committee will not may request outside expert assistance as well as funding.
4. The committee will not have a chairman, but the meetings will be directed by the members on a rotating basis for a period of one month's duration --- the first director will be the official of the ICRC, to be followed by the Turkish Cypriot member or the Greek Cypriot member, to be determined at the first meeting by lot.
5. The three members of the committee will meet immediately and will continue in regularly scheduled sessions for as long as required.
6. All parties concerned shall ~~cooperate with~~ allow the committee to ensure unhindered and immediate access throughout the island for the investigative work of the committee.
7. The committee shall look only into cases of persons reported missing in the intercommunal fightings as well as in the events of July 1974 and afterwards.
8. The order of investigation of cases will be decided by the committee, but it is agreed that the first investigative case will be put forward by the Turkish Cypriot member of the committee. This will be followed by a case put forward by the Greek Cypriot member. The investigations will rotate to the extent possible until all cases have been examined.
9. The committee's entire proceedings and findings will be strictly confidential. Any violation of this rule would place the work of the committee in jeopardy.
10. The committee will determine whether to issue public statements or reports without prejudice to paragraph 9.
11. The committee will not attempt to attribute responsibility for the deaths of any missing persons ~~or~~ but will make findings as to the circumstances and cause of such deaths.
12. ~~No~~ Every disinterment will take place under the aegis of this committee. ~~The committee may refer requests for disinterment to the ICRC for processing under its customary procedures.~~
13. The committee will use its best efforts to draw up comprehensive lists of missing persons of both communities, specifying as appropriate whether they are alive or dead, and in the latter case approximate time of the deaths.

23 April 1981

21 February 2011

Achilleas Demetriades